

## Čís. 10496.

Žalovaný nezletilec potřebuje spolupůsobení svého zákonného zástupce, není-li v žalobě omezení, že jest povinen zaplatiti zažalovaný peníz jen pod exekucí na ono jmění, jímž může podle §§ 151, 246 a 247 obč. zák. volně nakládati.

Zjištění (odvolacího) soudu křestním listem, že žalovaný byl v čase podání žaloby nezletilým, může býti vyvráceno jen protidůkazem, že byl žalovaný již dříve propuštěn z otcovské moci. Nabídnutí důkazu křestním listem o nezletilosti žalovaného není nedovolenou novotou.

Jde o zmatek podle § 477 čís. 5 c. ř. s., byl-li nezletilec žalován osobně, aniž tu bylo případu § 2 c. ř. s.

Byl-li rozsudek pro zmeškání přivoděn nezletilcem samým, jenž se nedostavil k roku, nemůže býti nedostatek procesní způsobilosti žalovaného a jeho zákonného zastoupení napraven podle § 7 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 2. února 1931, R I 17/31).

O d v o l a c í s o u d zrušil rozsudek pro zmeškání, vydaný proti Mině K-ové, i s předchozím řízením pro zmatečnost. D ů v o d y : Odvolání podáno jest otcem žalované, který podepsal plnou moc zástupce žalované strany, a připojen jest k němu rodný list, podle něhož se žalovaná Mína K-ová narodila 11. října 1909. Tímto křestním listem jest prokázáno, že žalovaná Mína K-ová v době podání žaloby (7. června 1930) i v den prvního roku (30. července 1930) byla nezletilou nedosáhnuvši ještě 21. roků svého věku. Žaloba zněla jen na Mínu K-ovou a byla doručena jí do vlastních rukou. Nebyla tudíž žalovaná zastoupena v řízení svým zákonným zástupcem a jest proto rozsudek pro zmeškání proti ní vydaný zmatečným podle § 477 čís. 5 c. ř. s. V prosbě žalobní není obmezení, že jest žalovaná povinna zaplatiti zažalovaný peníz pod exekucí na jmění, s nímž podle § 151, 246 a 247 obč. zák. může volně nakládati. Proto potřebovala žalovaná ve sporu spolupůsobení svého zákonného zástupce (a contr. § 2 c. ř. s.). Vedení rozepře nebylo zákonným jejím zástupcem schváleno. Podle obsahu žaloby se sice žalovaná zavázala ústně a písemně dluh Otty H-a zaplatiti, připomínajíc, že za tím účelem chtěla jíti do služby. Toto tvrzení jest však zcela nerozhodné pro posouzení otázky procesní způsobilosti žalované, ano ani není tvrzeno, že se žalovaná zavázala zažalovanou částku zaplatiti z toho, co si ve službě vydělá, a že ve službě skutečně byla nebo jest a vydělala si tam tolik, by žalobní nárok mohla splniti a žádost žalobní ani nezní na zaplacení pod exekucí »na ono jmění, s nímž může podle §§ 151, 246 a 247 obč. zák. volně nakládati« a tím nevykloučila pro tuto rozepři potřebu spolupůsobení zákonného zástupce nezletilé žalované (§ 2 c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu, doplnil však napadené usnesení tak, že se žaloba odmítá.

## D ů v o d y:

Rekurs není opodstatněn. Stěžovatel nevytýká, že křestní list předložený žalovanou v odvolání, na jehož základě měl odvolací soud za prokázáno, že žalovaná byla v čase podání žaloby nezletilá, nedosáhnuvši ještě 21 roků, jest nepravý a neplatný, namítá jen, že křestní list nemůže tvořiti důkaz o tom, že žalovaná nebyla v době podání žaloby zletilá, a že řádný důkaz mohla žalovaná podati o tom jen předložením úředního nebo soudního potvrzení, že nebyla dosud prohlášena za zletilou. Leč námitka neobstojí. Zjistil-li odvolací soud křestním listem, že žalovaná neměla v čase podání žaloby 21 let, jest také správný jeho právní názor, že žalovaná nenabyla v době té ještě zletilosti, ať se již věc posuzuje s hlediska § 1 zákona ze dne 23. července 1919 čís. 447 sb. z. a n. platného v tuzemsku, nebo, je-li žalovaná, jak uvádí recurs, příslušnicí římsko-německou, s hlediska § 2 obč. zák. platného v Německu. Neboť v obou případech nabyla žalovaná zletilosti teprve dokonáním 21 rokem. Že tomu tak nebylo, mohlo býti vyvráceno protidůkazem, že byla žalovaná propuštěna již dříve z otcovské moci (§ 2 zákona ze dne 23. července 1919 čís. 447 sb. z. a n.). Leč žalobce ani v rekursu netvrdí, že tomu tak bylo. Žalované nebylo proto třeba prováděti důkaz o tom, že nebyla dosud prohlášena za zletilou, ježto rozhodné pro věc skutečnosti, prokázané křestním listem mohly býti vyvráceny, jak již řečeno, jen důkazem, že žalovaná nabyla zletilosti již před dosažením 21. roku svého věku. Výtka, že odvolací soud měl nabídnutý důkaz křestním listem zamítnouti jako nepřipustnou novotu, jest neodůvodněna, protože jest podle § 6 c. ř. s. k nedostatku procesní způsobilosti hleděti z úřední povinnosti v každém období rozepře, a odvolací soud byl proto povinen již z úřadu provésti potřebná šetření k nápravě tohoto nedostatku. Nebyla-li žalovaná v čase podané žaloby zletilá, neměla také, nešlo-li o případ § 2 c. ř. s., způsobilost jednati samostatně jako strana na soudě (§ 1 c. ř. s.), ježto nemohla samostatně vcházeti v platné závazky (§ 865 obč. zák.). Že nešlo o případ § 2 c. ř. s., vysvětlil odvolací soud zcela případně, a stačí po té stránce odkázati stěžovatele na důvody napadeného usnesení, které se kryjí v podstatě se zásadami vyslovenými nejvyšším soudem již v rozhodnutí čís. 6484 sb. n. s. Názor odvolacího soudu, že rozsudek prvního soudu byl stížen zmatečností podle § 477 čís. 5 c. ř. s., jest tedy správný, neboť žalovaná, jsouc žalována osobně, neměla sama procesní způsobilosti, nýbrž potřebovala zákonného zástupce, kterým však nebyla zastoupena. Ježto pak šlo o rozsudek pro zmeškání a zmeškání bylo přivedeno právě nezletilou samou, která se nedostavila k roku, nemůže podle povahy věci zjištěný nedostatek procesní způsobilosti žalované a jejího zákonného zastoupení v případě tomto býti napraven (§ 7 c. ř. s.). Nezbyvalo než vyřknouti usnesením zmatečnost řízení tímto nedostatkem stíženého, jakž učinil odvolací soud. Zrušil-li však odvolací soud rozsudek prvního soudu pro zmatečnost a pro vyřízení věci nebylo následkem toho již zapotřebí dalšího jednání, měl ovšem podle § 478 první odstavec c. ř. s.

vyřknouti zároveň odmítnutí žaloby. Ježto tak neučinil bylo podle § 478 a 513 c. ř. s. usnesení jeho v tom smyslu doplniti.

### Čís. 10497.

#### Pojišťovací smlouva.

Bylo-li touž pojišťovací policiji pojištěno několik skupin věcí a pro každou z nich bylo zvláště stanoveno pojistné, jde o více pojišťovacích smluv uzavřených touž pojistkou a nemá nesprávný údaj pojištěnce co do jedné skupiny vliv na platnost pojišťovací smlouvy co do ostatních skupin. Nesejde na tom, že některé vedlejší poplatky byly vypočteny z celkového pojistného.

(Rozh. ze dne 2. února 1931, Rv I 206/30).

Žalovaní byli pojištěni u žalující pojišťovny proti požáru, na stavení na 50.000 Kč, na svršky na 28.000 Kč a na hospodářské nářadí na 4.000 Kč. Bleskem byla usedlost žalovaných zapálena a zničena. Podle údajů žalovaných byly prý zničeny všechny svršky. Pojišťovna vyplatila žalovaným 50.046 Kč, z toho na svršky 16.785 Kč. Napotomním pravoplatným trestním rozsudkem byli žalovaní odsouzeni pro zločin podvodu podle §§ 197 a 199 tr. zák. spáchaný tím, že žalující pojišťovnu lstivým předstíráním a jednáním, že velikou část zachráněných předmětů jako shořelou hlásili a si za to nechali vyplatiti pojistné, ačkoliv jim v čase uplatňování těchto nároků a i potom dobře bylo známo, že tyto předměty byly zachráněny, uvedli v omyl, kterým žalující pojišťovna škodu převyšující 2.000 Kč utrpěti měla a také vyplacením pojistného utrpěla. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaných vrácení celé vyplacené pojistné sumy i s dalšími výlohami. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Poněvadž žalovaní porušili povinnost uloženou jim čl. 18 pojišťovacích podmínek a dopustili se zločinu podvodu na žalobkyni, ztratili podle čl. 19 vůbec právo na jakoukoliv náhradu proti pojišťovně. Že tu jest některý z případů druhé věty čl. 19, odvolatelé sami ani ve sporu netvrdili. S právním názorem odvolatelů, že se ustanovení čl. 19 může vztahovati jen na svršky, ohledně jichž zatajení byli žalovaní odsouzeni pro zločin podvodu, nelze souhlasiti. Neboť to, že podle pojišťovací smlouvy byli žalovaní pojištěni zvlášť na stavení, domácí zařízení a hospodářské nářadí až do výše 82.000 Kč nemá význam, nejde o tři různá pojištění a žalovaní ztratili svým jednáním právo žádati náhradu z pojišťovací smlouvy vůbec a jsou proto povinni vrátiti celou jim vyplacenou pojistnou sumu. Ustanovení čl. 18 a 19 pojišťovacích podmínek jsou jasná, takže není místa pro použití ustanovení § 915 věty druhé obč. zák.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice s poukazem, by dále jednal a znovu rozhodl.